

Az előfizetés ára:

1883. márczius végeig . . .	3 frt.
„ június „ . . .	5 frt.
„ januártól egész évre . .	8 frt.
„ „ fel évre . . .	4 frt.
„ „ negyedévre . . .	2 frt.

PÉCS.

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petit sor	
1-szer	7 kr.
2-szer	6 kr.
3-szor	5 kr.
Bélyeg-díj minden hirdetésor 30 kr	
Nyilttérben egy sor	10 kr.

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly, könyvkereskedésében, Traub B. és társánál, Böhm M. könyvkötőnél Király-utca.

Az ősz és a budget.

„Két atyafi gyermekek.“ Elmondhatjuk róluk rideg prózai értelemben, mint mondá koszos költőnk magas röptű bortalában a lélekről és a borról.

A cikkünk homlokára irt két szócskában rejő fogalom kétszeres atyafiságban szenved. Egyik az, hogy természetes hatása mindegyiknek ugyanegy, mintha ugyanegy törül szakasztották volna őket; — a másik az, hogy a törvény is összehilincselte őket, sok időre, tán elválasztatlanul.

Azt hinné tán az olvasó, hogy e rokonsági fogalommal játszi elmefuttatást akarok üzni?

Nem.

Ez nemcsak komoly, hanem igen is komor valóság; bár játszi elmefuttatás lehetne! De ha ennek vesszük is, nem baj, sőt tán még jobb, mert meg van írva már régen: „leve fit, quod bene fertur, onus.“

Mindenekelőtt a rokonsági kötelék törvényszerűségére nézve legyen elég az 1870. 42. tc. 14. §-ára hivatkozni, mely azt mondja, hogy: a törvényhatóság a jövő évi költségvetést az őszi közgyűlésben állapítja meg. Nálunk ez november hóban szokott rendszerint megtörténni.

A mi már most a természetes hatást illeti, ez abban nyilvánul: hogy a nyár minden örömeivel és melegével tölünk vándorbucsut vévén, utódául hagyja nyakunkban a mindig hidegebbé, fagyosabbá váló öszt; hegy, völgy, sík elveszti tarka mezét; kórók és harasztot hullató ágak között a metsző hideg szél összhangtalan versenyt fűtörész, kíséretében a zimankós esőfelhőknek, vagy a barátságtalanúvá vált kajsa napsugaraknak.

Vajjon a budget-nek más hatása van, akár országos legyen az, akár törvényhatósági, (a megyeiket kivéve) akár községi?

Egy hajszálnyira sem, csak azon különbséggel, hogy ettől az embernek a lelke fázik és nem ritkán alteratióba hozza az ember magát, házi budget-jét.

Ugyanis:

Midőn a halhatatlan adózó (mert az adózó alany soha meg nem halhat) az elbucszó nyár áldásait, az évi termést, csürbe gyűjtötte, — ha ugyan szerencsésen begyűjtötte, — s az előző évi budget-törvény alapján sok és különböző kezeket át jól-rosszul kivetett, még több fajú, nevű és nemű, egyenes és nem egyenes, állami és nem állami adózásaiból és szolgálmaiból felig-meddig kikászolódott: megkezdődik fent és alant országosra a jövő évi budget-készítés és az azok felett való vitatkozás, torták- és retortákön keresztül, minek szokásos vége az, hogy az ember abból, mint valami ho-

malys tükörből — nem meglátja, hanem csak — sejtheti, hogy köztartozási sysiphusi munkája a régi marad ugyan, csak a hegyre felhengerítendő kő lesz egy jó adaggal nagyobb és súlyosabb.

Ez a deficit.

Ez azonban nem baj; amennyiben minden bajt, ha idültté válik, utóbb fel sem vesz az ember. A deficit ma már olyan, mint a madárijesztő, melyet a madársereg utóbb megszokik és szépen rátelepszik.

Az ősz, e tiszteletbeli tél, hidege ellen keressük a meleg szobát, ha van; — előszedjük a meleg ruhát, ha van; — ha pedig nincs: kiegészítő módhoz vezet a zálogház, vagy váltó, vagy — minek fogalmi meghatározásán, helyesebben meg nem határozásán, — épen most jogtudósok török a fejüket, — az uzsora.

A budget-ből eredő fázékonyság melegítő ellenszere az ideiglenes minőségben állandósított adóhajszonczok (végrehajtók) intézménye, párosítva az épen említett kiegészítő óvmódokkal.

Mind ez nem gunyor akar lenni, hanem egyszerűen a tényleges állapotok naponkinti szemléletéből önkénytelenül kifejlődő azon közóhaj hangsúlyozása, hogy közel 15 évi önkormányzatunk után a mainál rendezettebb budget- és köztelherviselési rendszerünk lehetne.

A budgetek az országos kormányzási rendszer fokozatai szerint nagyon is különbözök. Itt csak a köztörvényhatóságokról akarok megemlékezni.

A megyei törvényhatóságok az 1870. 42. tc. 1. §-a szerint gyakorolják az önkormányzatot, közvetítik az állami közigazgatást s foglalkozhatnak egyéb közérdekű, sőt országos ügyekkel is.

A törvényhatósági joggal felruházott városok szintegy.

Csak hogy amazok joggyakorlatának számláját viseli és fizeti az állam, emezekét önmaguk, és még ezenkívül az országos közterheket minden különbség vagy leszámítás nélkül; tehát a törvényhatósági joggal felruházott városok indirecte adóznak a megyei törvényhatóságok számlájára is.

Ezt nem panaszképen mondjuk, nem is azért, mintha tán irigyelelnék a megyei törvényhatóságok eme kedvezményes helyzetét. Mi pécsiek megvagyunk és meg is leszünk szép barátságban megyénk rokon törvényhatóságával már annál fogva is, mert Pécs Baranyamegyének szive levén, a pénzürték cirkulációjának természeti törvényei szerint annak egy jó része ide vándorol, másrészt — mint egy néhai képviselőtársam megvigasztalt, és kapacitált is, — a megyei budgetnek több, mint felerésze, itt költetik

el Pécsen. A jó öreg alludált az egykori pezsgő megyei életre is, mely már jóval nesztelenebb és lankadtabb lett.

És most lássuk a jövő évi budgetek kereteit, a Baranyamegyéét, és Pécsvárosát egymással szembeállítva.

Baranyamegye szükséglete a következő kiadásokra redukálódik:

I. Tiszti fizetések . . .	51050 frt
II. Tiszti lakbérátalány .	3950 frt
III. Közbiztonsági személyzet fizetése és mellékjáruléka	31989 frt
IV. pandurlaktanyák bérlete	640 frt
V. irodai szükségletek . .	5209 frt
VI. utiköltségek és napidíjak	600 frt
VII. megyei épületek fenntartása	1295 frt
VIII. egyéb rendszerezett kiadások	1585 frt
IX. előre nem látható kiadások	500 frt

Összesen 96818 frt

Ennek fedezetül a megye saját vagyona, illetve jövedelme, nem szolgáltat többet, mint 1517 frt

Tehát az államkincstártól igénybe vétetik 95301 frt

A mely összeg az adózó közönséget csak indirecte és csak annyiban terheli, a mennyiben az országnak közadók címén követelt jövedelmeihez járulni köteles.

Pécs sz. kir. város jövő évi szükségletének főrovatai a következő eredményt tüntetik fel.

I. Városi tisztviselők és szolgálk ellátási szakasza	104863 frt 9 kr.
II. igazgatási költségek	81442 frt 21 kr.
III. iskolai kiadások	37195 frt — kr.
IV. jótékony és egyéb városi intézetek s testületek segélyezési szakasza	8026 frt — kr.
V. különféle kiadások szakasza	55154 frt 79 kr.

Összesen 286681 frt 9 kr.

Ennek részbeni fedezéseül rendelkezésre állanak a bevételek következő főrovatai:

a) a városi fekvő javak jövedelmei . . .	34151 frt 22 kr.
b) a városi javadalmak	95644 frt 50 kr.
c) rendőri jövedelmek	1580 frt 25 kr.
d) cselekvő tőkék kamatai	41112 frt 28 kr.
e) különféle jövedelmek	45257 frt 6 kr.

Összesen 217745 frt 51 kr.

A végeredmény az, hogy . . 68.935 frt

78 kr. hiány másnemű fedezetre vár, mi nem lehet más, mint az évtizedek óta szokásos városi pótdó.

Erre nézve a városi szakbizottságok és a tanács által a közgyűlés elé terjesztendő javaslat azt tartalmazza:

„ezen pótdó alapján — a pénztári kimutatásban előtüntetett 267.352 frt 76 kr. adóból — a város s egyéb adómentes testületek adójának, úgy más eshető leírásoknak fedezésére számításba vehető 20.352 frt 76 kr. levonása után fenmaradó 247.000 frt szolgál, a mivel szemben a fent kitett hiány fedezése végett, dacára annak, hogy a tanügyi kiadások emelkednek, egyéb kulturális, hazafias és jótékony czélokról az eddigi mérvben gondoskodva van, sőt ez előlegezett törzstőkék visszatérítésére is már 15.940 frt 41 kr. van felvéve — 28 % pótdó kivetése a jövő évre is elégséges leend.”

Tehát a városi pótdónak jelen mértéke van csupán vigasztalásul kilátásba helyezve. Ez ugyan magában véve szerény vigasztalás, mikor más oldalról biztosra vehető, hogy maguk az alapul szolgáló államadók, mint az eddigi tapasztalat mutatta, ezidén is nem épen kis mértékben fognak emelkedni.

A két törvényhatóság budgetjének főbb vonalokban történt összevetése után lehetetlen fel nem tűnnie azon körülménynek, hogy, míg az egész megye igazgatása mindössze 96.818 frtba kerül, addig egy 30 ezer lakosságnak város igazgatása 286.681 frtot vesz igénybe, sőt a városnál a tisztviselők és szolgálk fizetési és ellátási főösszege több, mint 8000 frtal haladja túl az egész megyei szükséglet összegét.

Igaz, hogy a városnál más adminisztrációs viszonyok vannak, mik a költségek közti különbségeket előidézik, és jó részben indokolják is; — igaz, hogy mind a pénzügyi és gazdasági választmányok, mind a tanács a jövő évi budgettervet az eddigi eljárás keretében elég gondosan megrostálták; még is nem zárkozhattunk el annak kifeje-

zésétől: hogy ideje volna, nem csupán a budgetterv egyes szakaszait és tételeit aprólékos forintok és krajczárok latolgatásával bírálat tárgyává tenni és véglegesíteni, hanem a főváros nyomába lépni, mely épen budgetje tárgyalása alkalmából elvileg elhatározta, hogy egész adminisztrációját revisió alá veszi.

Ez az egyedüli mód a budget összes hatásának lehető szelidítésére.

Az alapelvet megadtuk, a kivétel a városi atyák bölcseségének feladata leszen.

Sorakozzunk.

Pécs november 24-én.

Városunk az utóbbi napokban sokat szerepelt a budapesti lapok hasábjain.

Megnyitották s illetőleg átadták a közforgalomnak a vasutat, a mely bennünket az ország szívével közvetlen összeköttetésbe hoz.

S ez adott alkalmat arra, hogy városunkkal is foglalkozzanak.

Bizonyára ritka alkalom.

Hajdan többször járt ez.

Nem hanyatlottunk ugyan, de nem fejtünk ki kellő bátorságot, hogy kellő nyommatékkal léphessünk fel az ország színe előtt. Aminek, ha eredetét vizsgáljuk, úgy találjuk, hogy ennek oka legkivált a társadalmi ziláltságban rejlik, mely erőinket szétforgácsolja, elzsilbasztja.

Városunkban nincs összetartás, nincs igazi társadalmi és politikai élet.

A kasztrendszer egyfelől, a többnyelvűség másfelől, leginkább bénítja erőinket.

Ez itt hivatalnok, az ott kereskedő; amaz a megyét szolgálja, ez pedig a várost; az ott törvénykezni ülnek, ez pedig tanár, mindmennyi okul vagy legalább alkalmul vétetik a széthúzásra.

Ez itt a baj, amely eléggé érthetővé teszi azt, hogy nem tudunk mi oly jelentőséges életjelt adni magunkról, mint például a debreczeniek, akik egy hatalmas testben egy szívet, egy lelket hordanak. Nem is vagyunk oly gazdagok, mint ők; de a legnagyobb hiba egyesülésünk szempontjából abban rejlik, hogy nem vagyunk annyira érettek, mint ők. Lehetünk műveltebbek talán és csiszoltabbak is; de a köz-

érdekeket nem helyezjük annyira minden fölé, mint ők. S ez a mi hibánk.

Ne azt nézzük tehát, hogy kik s mik vagyunk? hanem annak tudatában, hogy Pécs a mi lakhelyünk, iparkodjunk annak érdekét testestől, lelkestől előmozdítani.

Mi mindnyájan polgárai vagyunk e régi magyar városnak s tartunk büszkeségünknek, hogy megengedte a sors ezt nekünk. Ha ennek jelentőségét felfogtuk, azontúl aztán lehetünk jó hivatalnokok, jó lelkészek, jó tanárok, jó iparosok. De sohase feledjük, hogy a közügynek is tartozunk valamivel.

A helyi hazafiság mellett ismerjük a közös hazaszeretet nagy és nemes kötelességét.

Ne legyünk apróságok!

Ha parányi körünkben, gyermekes hiúságunkban sértve érezzük is magunkat, legyünk férfiak, a serelem elviselni s ne hagyjuk el mindjárt a szót. Saját élettelenségünkért ne szidjuk mindjárt a kor, mányt, a melyvel, a Haza e véghatárán közösen kell működni s karöltve járni arra nézve, hogy szűkebb hazánkban boldoguljunk, valaminthogy a közös nagy magyar Haza megszilárdulását is előmozdítsuk.

Most már közelébb jutottunk a fővároszhoz, mint eddig valánk, tehát szellemileg is iparkodjunk ezt kiaknázni saját hasznunkra.

Világosítsuk fel polgártársainkat, hogy a széthúzás és közöny csak nehezíti bajainkat, míg ellenkezőleg az összetartás minden ügyünknek biztos lendületet ad.

Higyjünk, bízzunk a jövőben, s iparkodjunk kölcsönös szorgalom és kitartás által oly társadalmi szervezetre tenni szert, melynek keretén belül kiki lelkiismeretesen teljesítse polgári kötelességeit, de egyszersmind öre is legyen mindannak, a mi a közügyek s a nyilvánosság terén napról-napra előadja magát.

Ezt folytonos figyelemmel kísérni, a kifejtett szellemben, lesz a mi kötelességünk is.

Kül- és belpolitika.

Giersz orosz külügyminister meglátogatta Bismarckot Varzinban. Hogy miről tanácskozott a két államférfi, nehezen fog a nyilvánosság elé jutni, de kétségtelenül a béke jelenék szeretnék sokan e látogást tekinteni, ámbár ezzel semmiképen sincsen összhang-

A „Pécs” tárcája.

Andersen négy képe. *)

II. ÖSSZSZE.

Vándormadár mind szárnyra kél,

Bucsuzni til a bérceze.

Rezeg, remeg a falevél:

Nap búcsúcsókja érte.

És holnap, ah, ha széttekint

Az erdő, álmos-ébre:

Madár nem énekel megint,

Eltűnt a pompa régen.

Lerázza sárgult levelét,

Jelétül bánatának;

Az őszi szél bűg szerteszét,

Szárnyán hópelyhek szállnak.

Patakcsa búsan folydogál,

Felhők szelik a léget,

Erdő kopár határinál

Szegény kis őz elbéget.

Sirius.

* Az első 3. számunkban közöltük.

Szerk.

Hatszáz év előtti per Pécsen.

Ha valaki hirtelen azt kérdezné tőlem: mondjam meg hamar: hány emeletes Budán az országos levéltár? ugyan megakasztana. Kívülről a földszinten felül két sor ablakot rakott egymás tetejébe az építész, de ha belül kerülsz, akkor vagy végy kezded Ariadne fonalat, s kösd a kapusarkára, mielőtt elindulnál, vagy ha nincs Ariadné, kérd meg az öreg hivatalszolgát s jól a nyomába légy, mert ha egy hirtelen fordulónál eltűnik, úgy jársz, mint a gyermek, ki a tolongásban dajkáját veszté. Ez ódon épületben, melynek zigzag folyosói a szűrágás menetét juttatják eszedbe, ezer meg ezer okmányban őrzik, ugyiszólván az egész magyar történetet. Ez okmányok elfakult, ódon pergamentjei csak úgy re segnek, patognak, ha felbontod őket, mintha fájna nekik, hogy zavarod őket százados nyugalmukból, de ha már nincs kitérés, beszélnek nekéd hűségeken régi időről, hét-nyolcz száz évvel ezelőtti élt emberek viselt dolgai-ról, ügyéről, bajáról, amint az bennük apró gothikus butékkal meg van írva.

Egy ilyen hatszáz esztendő lapról leolvasva mondok el egy régi pert, mely 1297-ben a pécsi püspök előtt folyt eképen.

Az ürögi völgynek Ráczváros felé eső részében, mely maig is Mária völgynek ne-

veztetik, állott Calanus püspök idejében (1188 1219) a szűz Mária egyháza, mely körül egy prior vezetése alatt egy kis remete gyarmat létezett, a mely itt végezte ajátatoskodásait. Ezek voltak a későbbi pálos remete szerzetnek ősei. Ezeket később követték azon remeték, kiknek számára 1225-ben szent Jakab tiszteletére egy templomot épített Bertalan pécsi püspök, kinek átalánosan, de tévesen a pálos rend alapítását tulajdonítják.

Ezen sz. máriaremetéknek Pethe nevű pécsi pap még Calanus hozzájárulásával egy malmot ajándékozott az Ürög patakán, 1280 körül e malmot két pécsi árva gyermek birta: Domonkos és Pál, néhai Wospenez pécsi lakosnak fiai. Vincze, remete prior, mit se tudva arról, hogy került a remeték egykori malma a gyermekek kezei közé, bepanaszolja őket Pál pécsi püspöknek s a malmot vissza követeli. A gyermekek megjelentek a püspök előtt, de se magukat zsenge koruk miatt védeni nem tudva, se védőről nem gondoskodva, a pert elvesztették. Vincze prior egyszerűen felmutatta a püspöknek Calanus oklevelét, melyben Pethe pap adománya meg volt írva, a malmot tehát neki ítélte oda.

A gyermekek azonban nem nyugodtak s az idő múltával felseldült Pál a pécsi káptalan előtt bepanaszolja a remetéketi

zásban az orosz kormány azon intézkedése, hogy az orosz hadsereg még az idén négy seregbe fog fősorlatni és a nyugati sereg (80.000 ember) az osztrák határ mellett állíttatik fel, mint figyelemre méltó hadtest.

Giers nemsokára Kálnokyt is meg fogja látogatni, a mi szintén Oroszország békés szándékaira mutat, ha igaz.

Oroszországban a nihilisták ellenében egy antinihilista titkos szövetség alakult; célja, harcolni a terroristák ellen. E szövetség szervezete a legnagyobb titokba van burkolva, úgy, hogy még tagjainak nagy része sem ismeri a belső szervezettel; a szövetség élén, az ország legbefolyásosabb férfiai állanak.

Az egyiptomi ügyek rendezése végett európai congressus egybehívása lett indítványozva s Angolország állítólag a congressusba belegyevezett volna.

Olaszországban nemsokára a parlament meg fog nyitni, a királyi trónbeszéd, a melyet Humbert király a megnyitáskor elmondani fog, már meg van állapítva.

Törökországban ismét miniserváltság készül; Said pasa, állását megszilárdítani óhajtván, a kabinetben saját embereit szaporítani akarja, a mi valószínűleg sikerülni is fog neki.

Az albánok és montenegróiak között surlódlások történtek, a porta fel is hívta a hatalmak figyelmét e körülményre, a montenegróiakat a surlódlás előidézésével vádolván.

A filippopoli orosz consul folytatja panszláv ügyeit, és a portának nincsen bátorsága, erősebbrendszabályokhoz folyamodni, mert az egyiptomi kérdés jelen kényes stádiumában nem akar kikötni Oroszországgal s reméli, hogy Aleko pasának sikerülni fog az orosz consul üzemeltetését megfosztani.

Athénben is miniserváltság készül, mert a kormány nem tud megmérkőzni a 20 millió deficitel.

A bécsi Reichsrath egybehívása azért nem történt még meg, mert ő felsége az eláradt tirolai vidékeket szándékoznak meg látogatni, ezen látogatás még végleg el nem határozott. Ő felségét ez útjában több minister elkísérné, a minek folytán a biro-

dalmi tanács összehívása az utazás utáni időre elhalasztatnék; valószínűleg december hó 5-én összeül a birod. tanács. — A német alkotmánypárt összehívta a bécs-beli városi választókat gyűlésre; e gyűlés megtartását azonban a demócrata párt Kronawetter vezérlete alatt megakadályozta, így akarván bukását megfosztani.

Az országgyűlés a kvalificationalis törvényjavaslat részletes tárgyalását befejezte s csekély módosításokkal az egész javaslatot elfogadta; ezután tárgyalatni fognak a pénzügyminiszter által a legutóbbi időben beterjesztett javaslatok, valamint 17 magyar zászlóaljnak osztrák ezredekbe való besorolásáról szóló javaslat. — Az igazságügyminiszter ma terjesztette be az írói és művészi tulajdonjogról szóló nagyfontosságú törvényjavaslatot és így végre mi nálunk is világos törvény fogja védeni a szellemi tulajdonát.

A gazdakör legutóbb foglalkozott az uzsora törvényjavaslatával; a kérdés kimerítően lett tárgyalva és különösen Szilágyi Virgil kimutatta, miszerint a képviselőház elé terjesztett javaslat az uzsora megszüntetésére, de még csak nagyobb mértékben való mérséklésre sem vezetett. Határozatképpen kimondatott, hogy nem elég a kamat-maximum megállapítása, hanem, mivel az uzsora eltakarására legelőssé helyen a váltó használata áll, a szenvedő váltóképességet bizonyos mértékben korlátozni kell.

Tanügy.

A „Baranyamegyei hiv. tanítótestület“ f. é. nov. hó 18-án, Pécsen, a megyeház nagy termében tartotta az évi rendes közgyűlést.

Az elnöki tisztet Reberics Imre, test. alelnök vitte, ki is üdvözlőlvén a megjelent kir. tanfelügyelőt, Salamon József urat s a szép számban megjelent tagokat, megnyitó beszédében a tanító társadalmi állásáról s a tanítói tekintélyről beszélt. Elismerik ugyan — nygmond — állásunk nagy fontosságát, de gúnymosoly két ajkaikon, ha ez állásnak megfelelő tekintélyről csak beszélni is merünk. Tökéletes igazat mond hazánk egyik főpapja, ki azt mondja: „A tanító titkon működik az emberiség jóvoltáért s mind-ezekért jutalma a szegények halálatlansága s a gazdagok lenézése s rágalma.“ De ez ne keserítsen el bennünket. Törhetlen szorgalommal munkálkodjunk s ha ezt tesszük,

lehetetlen, hogy a hatóságok s szülők elismeréssel ne adózzanak ezért, mi által kivívjuk legközelebbi környezetünk elismerését; s ha azt minden tanító elérte, úgy állásunknak is tekintélyt szerzettünk.

Wizer Endre, pécs-bányatelepi tanító, tartott érdekes felolvasást az embertan tanításáról a népiskolában.

A mult közgyűlés által, a kézimunka sikeres tanítása céljából kiküldött bizottság elnöke, Fuchs Adám tett jelentést a bizottság működéséről. Ugyanis számos iskolában egész mai napig is azon szomorító eset fordul elő a kézimunka-tanításnál, hogy a gyermekek egészen terv nélkül dolgoznak. Ugyanazon osztályban majdnem minden egyes tanuló más-más munkával foglalkozik; az egyik köt, a másik varr, a harmadik híméz vagy horgol stb., a mint épen az anyja akarja, vagy a mint a házi körülmények megengedik, avagy végre, a mint bizonyos szeszélyek óhajtják s valamely munkához a szükséges anyag kéznél van. Pedig mely tantárgy tanításánál szabad a szülőknek a tananyag meghatározásába, a használandó taneszközök megválasztásába, sőt még a készítő feladat belső és külső követelményeinek meghatározásába is beavatkozni, mint ez a kézimunka tanításánál oly gyakran történik? — A kézimunka-tanításnak épügy meg van alaki képző ereje, mint bármely más tantárgynak; épügy bír nevelői hatással s ép oly fontos eszköze lehet a fejelemtartásnak, mint a többi. Joga van tehát ép oly fontos helyet foglalni el, mint amazok; sőt az anyagi képzést tekintve, még nagyobb fontosságot is igényelhet.

Érdekesnek találjuk, közölni a bizottság által az egyes osztályok számára megállapított tananyagot.

Első osztály. Az egyszerű kötés alapismeretei. — Taneszköz: Előbb két, megfelelő, vastag kötőtű s ennek megfelelő pamut minden egyes gyermek részére; bizonyos készségek elérése után következik az öt kötőtűvel való kötés. Készíttetnek: harisnyakötők és egyszerű harisnyák.

Második osztály. Itt az egyszerű simakötés előbbre vitetik az által, hogy a tanulók különböző nagyságú harisnyákat készítenek el; ezután következik az egyszerűbb minták kötése. Taneszköz: Öt-öt kötőtű és megfelelő pamut. Készíttetnek: női és férfiharisnyák és egyszerű kendőcskék.

Harmadik osztály. A különböző mintákkal való kötésben elért készségek után következnek a horgolás alapismeretei. Készíttetnek: harisnyák mintákkal, gyermekujjakok, apró főkötők, nagyobb kötött kendők és gyermekpárták.

Negyedik osztály. A mintaszalag horgolása. Az egyszerű minták a munkamester utasítása s magyarázata szerint szabadon, a nehezebbek pedig előminták után készíttetnek. A mintaszalag elkészítése után különféle praktikus tárgyak készíttetnek különböző mintákkal; u. m. harisnyák mintákkal, gyermekujjakok, apró főkötők, nagyobb kötött kendők és gyermekpárták, betétek, ablakfüggöny, gyermeksapka, és egyszerű betűjelzés.

Ötödik osztály. A kötés és horgolás fokozott követelményekkel, a technikai készséget illetően. A horgolt és kötött tárgyak elkészítésében való önállóság. Mintaszalag kötése finom pamutból skeszterhímzés.

Hatodik osztály. Hímzés, fehérneműk varrása, javítása s ezután a szabás alapismeretei.

A budapesti orsz. tan. képv. közgyűlésre titkos szavazat után Reberics Imre, pécsi tanító választott meg.

Salamon tanf. ur felhívja a testület figyelmét azon legújabb megindult országos mozgalomra, melynek célja egy árvaházat létesíteni a tanítók árváinak, hogy „azoknak, kik gyermekneveléssel foglalkoznak, árvái ne maradjanak neveletlenül.“ Leikes szavakban buzdít felhasználni minden lehetőséget annak felkarolására s a gyűjtést

hogy nekik a malom igazságtalanul lett oda ítélve. Okmányokat mutat fel, melyek szerint ők a malmot oly módon bírták, hogy az ő atyjuk azt készpénzen vette, még pedig három negyedét Perench pécsi várszolgától, egy negyedét Gooch pécsi lakostól, kiké a malom volt. Ez okmányokat előbb nem tudták megszerezni, mert mikor a per folyt, még gyermekek voltak. Ezeket látva a káptalan, a malmot a gyermekeknek csakugyan visszaitélte.

Most megint a remeték nem nyugodtak s az ügyet ismét Pál püspök elé vitték, azon hiszemből, hogy a malom csakugyan az övék, habár időközben azt valami uton módon el is veszítették. A két testvér, Pál és Domonkos is jobban utána néznek a dolognak és sikerült is nekik részint okmányok, részint hallomás alapján kideríteni, hogy midőn a tatárok 1242-ben Pécsot pusztították, Ürögben is megfordultak s a sz. Mária templomát a mellette levő klastromi épülettel együtt felperzelték. Három év múlva a tatárok kivonulása után az új prior — az előbbi bujdosás közben halt meg — a leégett épületek tetejét helyreállíttatni akarva, pénz hiányában eladta az ürögi malmot Odulman nevezetű ürögi ácsnak, ki viszont, mint tulajdonát, ismét eladta, így jutott a malom kélről-kézre, míg az ő atyjuk a malom háromnegyed részét Perench pécsi várszolgától hat márkáért, utolsó negyedét pedig

Gooch pécsi lakostól két márkáért vette meg. Ehez hozzá tették a fiuk, hogy Pécsen és Ürögben még élnek öreg emberek, kik emlékeznek rá, mikor a megszorult remeték a malmot eladták. Erre már Vince prior se tudott ellenetést tenni, mert a két fiu okmányait kénytelen volt maga is igaznak elismerni. A püspök mégis, hogy minden kétségnek elejét vegye, elrendelte a hivatkozott tanuk kihallgatását. Itt ismét újabb baj fenyegette a két fiut, mert Krisztin pécsi várszolgát, igen öreg ember, a kihallgatás előtt való napon betegágyának esik, s félni lehetett, hogy meghal, mielőtt valomást tehetett volna. Egyed esperes és püspöki kancellár hozzá sietett és Krisztin még képes volt elmondani, hogy igen is ő még emlékezik a tatár dúlásra, emlékezik, hogy miután az ürögi templom általuk elhagyatott, a remeték Odulman ácsnak adták el malmukat, hogy az árán a szükséges javításokat megtehessék. Erre Krisztin meg is esküdött. A ki-tűzött határnapon hasonló értelemben esküdött meg Domonkos heted magával.

Ekép megismerve a püspök az igazságot, a malmot a testvéreknek végkép odaítélte, a remetékre pedig további perlekedést, illetőleg örökös hallgatást szabott.

Igy történt ez az Urnak 1297-ik évében.

megkezdeni. Végül a következő határozati javaslatot nyújtja be: „A baranyamegyei tan. test. határozatilag kimondja, miként az országosan megindított mozgalmat a tanítók árva részére állítandó árvaház ügyében magáévá teszi s annak előmozdítására tesztileg úgy, mint egyénileg mindent elkövet.” A gyűlés ezt elfogadván, e célból a testület számozott gyűjtő-íveket fog kibocsátani az elnök és jegyző aláírásával.

A gyűjtések, úgy a tanítók, mint a tanügybarátok közt köröztetendők.

Az aláírást a tanfelügyelő ur, nagy éljenzéssel, 10 firtal megkezdi.

Ezek után egyhangulag megválasztottak: elnökül: Reberics Imre, alelnökül: Schmidt Boldizsár és Zágonyi György. Jegyzőül: Mihálovics Antal, Borsy György és Dobra Imre. Pénztárnoknak: Horváth Antal.

Ezzel a gyűlés tulajdonképeni tárgya be lett fejezve.

Azonban Bezerédy Pál, kir. biztos ur táviratilag tudósította az elnökséget, miszerint a d. e. vonattal érkező meg Görczből s szívesen tart a selyemtenyészetről és faiskolákról előadást. A testület e hírt örömmel vette tudomásul s kimondá, hogy a d. u. 2 órákor tartandó, folytatlagos gyűlésen kéri az előadást megtartani.

Délután szép számu hallgatóság jelenlétében csakugyan megtartott az előadás. A tagok feszült figyelemmel hallgattak, oly vonzó, megnyerő és rábeszélő alakban lett előadva, hogy a selyemtenyészeti ügyének bizonyára igen sok hívet szerzett. Beszélt a selyemhernyók betegségeiről; összehasonlítást tett a magyar- és olaszországi selyemről s azt mondá, miszerint a magyarországi, minőség tekintetében, meghaladja az olaszt. Bemutatta a selyemhernyót nagyított alakban és igen érdekesen szemlétette azt. Belezotte előadásába a fatenyésztést is és sajnálattal hozta tudomásul, hogy megkeresésére a megyei hatóságtól azon választ nyerte, miként megvédeni nincs tanító, ki faiskolai felügyelő tisztet elvállalna. Az érdekes előadás eredménye az lett, hogy a tanítótestület határozatilag kimondá, miként ott, hol alkalmas rá a talaj, és a körülmények megengedik, a selyemtenyészést építeni és népszerűvé fogják tenni; a faiskolák érdekében pedig fölkérteik a kir. tanf. ur, a közigazgatási bizottság utján oda hatni, hogy faiskolák rendeztessenek, és faiskolai felügyelők neveztessenek ki.

Különfelek.

Dr. Nendtvich Károly, műegyetemi nyug. tanár, városunk jeles szülöttje és diszpolgára, ez utóbbi minőségben történt megválasztatása alkalmából, miután az eziránti diszkvalifikáció kezeihez jutott: következő köszönőlevelet intézte polgármesterünk utján a városhoz: Nagyságos kir. tanácsos! Nagyra tisztelt polgármester ur! Felette sajnálom, hogy nem méltóztott itthon találni, midőn édes szülővárosom nemes polgársága által csekély érdeme elismeréséül megszavazott diszpolgári oklevelet átadni kívánta. Fogadja tehát hárs köszönetemet azon fáradozásaiért, melyeket csekély személyem érdekében magára vállalt, és legyen meggyőződve, hogy a nyoma hálaérzettel fogadtam édes szülővárosom ezen meg nem érdemelt kitüntetését, ugyanazon örömmel vettem át ezen elismerést örökítő, művésziessé ki dolgozott jelképet, melytől azt kívánom, hogy még később unokáimnak is szolgáljon serkentésül, nemes, és a haza javát előmozdító tettekre, hogy e szerint érdemesse tegyék magokat ők is azon kitüntetésre, melyekkel őseit a haza, a tudományos intézetek és Felső Királyunk szerencsétlítették. Még csak arra kérem meg nagyságos polgármester urat, méltóztatassék hálás érdekeim ezen őszinte kifejezését édes szülővárosom nemes polgárainak tudtára adni s kifeje-

lenti előttük is, hogy valamint eddig, úgy ezentul is, a meddig rövid életem még tart, szülővárosom hárs fia akarok maradni.

Graits Endre, városunk tehetséges fiatal festője, alig hogy művészi utjáról tapasztalatokban megzavargodva hazatért, a legszebb megbízásokban részesül; többi közt nagyelkü pártfogója, Troll kanonok megbízásából a nagymányoki templomot díszíti szent képekkel. A tél beállta folytán természetesen nem folytathatta a munkát, minél fogva hazatért és most itt van közöttük s műtermében a sz. Borbála képen, mely valóban igen szépen ígérkezik, serényen munkál.

A **semináriumi új épület** kétségkívül egyike a legfigyelemreméltóbb pécsi építkezéseknek. Az egész tervezet a semináriumi rectorától származik, ki a kis semináriumi épület célszerűtlenségét belátva, a modern építkezés minden megkívántóságával felszerelt új épülettel akarta a régii helyettesíteni. Az általa tett utasítások után a rajzokat Budai Béla mérnök készítette. A tekintélyes épület 2 emeletes; van benne egy kiemelkedő kápolna kívül 8 terem, 3 betegszoba, 1 fürdőszoba, 1 konyha és mellékhelyiségek, tanári lakások és egy nagy díszterem. Az egész épület egy kályhával s a legújabb rendszer szerinti forró víz fűtéssel fűtettik, s e mellett minden teremnek külön szellőző készüléke van. A víz, nyomás által hajtatik egész fel a második emeletbe, mi eddigelé Pécsen páratlan a maga nemében. Az udvarban levő földszintes gazdasági épület lapos teteje szép sétáló helyül van átalakítva s az egész udvar kerítéssel fog átalakítani.

A **„kereskedelmi önképző és betegsegélyző egyesület”** helyiségeiben Bolgár Kálmán ügyvéd f. hó 26-án vasárnap délután 5 órákor felolvasást tart „A kereskedés állásáról a társadalomban.” A felolvasásra nem egyleti tagok is megjelenhetnek és szívesen látnak.

Az **észék-rávi vasúti híd** leszakadása alkalmával a Dráva folyóban életüket veszített huszárok hozzátartozóinak, mint értesülünk, az alföldi-fiumei vasutársulat méltányos anyagi kárpótlást fog nyújtani. Megbizta tehát az illető jogosítottak kipuhatólásával s a kárpótlás iránti egyéb eljárás fogantatásával a társulat jogtanácsosát és egyik titkárait, s egyszersmind megkeresést intéz a belügyminiszterhez, hogy megbizottjai oly nyílt rendeztetést láttassanak el, melyben az illető hatóságok az iránt hivasanak fel, hogy a megbizottakat a ezélbavett eljárásban minden lehető támogatásban részesítsék.

Hazafias végintézkedés. Nehai Farkas István, közeletünk egyik elhunyt jelesének végrendeletét városi hatóságunk, az intézkedése köréhez tartozó 7-ik pont tudomásul vétele s ahoz alkalmazkodás végett már megkapta. Az elhunyt nemes hazafiai érzelmeiről tanuskodik e pont, melynek egész terjedelmében való közzétételét kötelességünknek tartjuk. „7. Tétessék le alapítványunk 2000 forint, a városi törvényhatóság felügyelete alá, „Farkas István ösztöndíj” cím alatt s kamatai évenként nyilvánosan adassanak ki ösztöndíjként a pécsi összes tanári karból annak, ki leghazafiasabban nevelési tanítványait; a kijelölést egy e célra rendezendő ünnepélyen minden év április 6-án a városi törvényhatóság a tanári karral teendő, ha a tanári kar részvételi vonakodik, úgy azon tanárok közreműködésével, kik arra vállalkoznak.” — Ez alkalomból szükségesnek tartjuk, az érdekeltekhez kérdést intézni, hogy ugyancsak Farkas Istvánnak egy másik, nem kevésbé hazafias alapítványával miként áll a dolog? T. i. a helybeli színpad támogatására szintén tetemes összeget tett le a nemes elhunyt, akként, hogy annak kamatai a legtehetségesebb és buzgóbb ifjú színészeknek, vagy színésznőknek adassanak ki. Tudomásunk szerint mindezek

ideig e hazafias intentió érvényesítésére mi sem történt.

A **postai felülbélyegzések** iránt általánossá kezd válni a panasza, hogy azok oly felületesen és rondán történnek, hogy a községek sem a helyet, hol a levelek feladatnak, vagy kiadatnak, sem a feladás vagy kiadás idejét ki nem veheti, mi aztán sok kételyt, bizonytalanságot s utánerőzködésre szolgáltat okot. Vagy szükségesek, a mint-hogy csakugyan szükségesek is sok tekintetben, különösen hivatalokra és üzletekre nézve, akkor kérünk intézkedést az iránt, hogy a felülbélyegzők — stampigliák — rendesen megtisztogatassanak, hogy tiszta és olvasható lenyomatot adjanak; ha pedig a postaigazgatóság úgy vélik, hogy azok csupa parádél vannak behozva s azért e parádék rondák is lehetnek, úgy biztonbátran abban hagyhatók s kárveiók a postatisztviselőket haszontalanul foglalkoztatni.

Az **idei pécsi katalin-vásár**, — mely rendszerint a legforgalmasabb szokott lenni, — elmosta a kedvezőtlen zimankós idő, s a ki benne résztvevő, nyereségül mindössze is nátha, hurut, fogfájás, esz, s több ilyféle bajokkal távozott. A marhavásárnak, mert csak is ez bír fontossággal, — lanyha képt mutatja azon körülmény, hogy összesen csak 508 db járlat iratott, és pedig 191 db ló, és 317 db szarvasmarha után. A vásár első napját, hétfőt kivéve, a többi napokról alig tudunk, hogy ez vásári hét.

Pályázat. Postamesteri állomásra tisztiszerződés és 100 forint. biztosíték letétele mellett: Pécsbányatelepen, évi járandóság 240 forint, fizetés, 40 forint, irodai és 180 forint szállítási átalány. A kérvények 3 hét alatt a soproni kir. postaigazgatósághoz intézendők. Sopron, 1882. nov. 17-én. A m. kir. postaigazgatóság.

A **budapesti időjelző** állomástól az időjárás felől a következő sürgőnyt vettük: Változó felhőzetű, csendesebb időt várhatni; nyugaton kevés, keleten több csapadékkal, északon éjjeli gyenge fagy.

Észeken, mint bennünket értesítenek, a Dráva rohamosan árad, már a töltéseket megtámadja, sőt már több helyt átcsapott. Jenő és Kisdárda községeket elöntötte. A forgalom az állami hidon, mely a beomlott vasúti híd mellett van, a magyar oldalon be van szüntetve. Az új vasúti híd csak december 15-én lesz kész, a munka befejezése az áradások által késleltetett. Az elsüllyedt gőzgép és kocsik kiemelése szintén lehetetlenné vált.

Nagy szerencsétlenség történt e hó 24-én délután 5 órákor gondatlanságból. Vlasits József, a vártemplomban dolgozó napzámos, István-utca 22. sz. a. lakásában egy 6 és egy 4 éves gyermekét bezárván, a két gyermeket benngett. Tűz a szobából ki nem hatolt. A rendőri intézkedések megtörténtek. Bővebb tudósítás még hiányzik.

Jutalomjáték. F. hó 29-én, szerdán lesz szintársulatunk egyik szorgalmas tagjának, Gőnczinének jutalomjátéka, mely alkalommal „Ördög és a párizsi vak leány” című színmű fog előadtni.

Levelézés.

Bécs, november 22.

A t. szerkesztőség felette hízegő felhívása folytán, hogy a monarchia másik felének fővárosából tudósításokat küldjék, ezek sorát azzal az ígérettel nyitom meg, hogy a tisztelt olvasóknak, a kik a hírlap-irodalmi táplálékot illetőleg, akár az irány szépségét vegyem, akár a kritikai élt tekintsem, a bőséges számu napi- és hetilapok tállása mellett el vannak kényeztetve, mégis olyasvalamit nyujtsak, a mit folyton keresnek, de oly ritkán találnak, — a tiszta és cikornyátlan valóságot.

A socialistikus zavargások, melyek az utóbbi napokban a loyális birodalmi fő- és székváros nyugalmát felkavarták, a többnyire magyar és lengyel katonaságból álló helyőrség hátor fellépése, de meg a télre fordult időjárás folytán, lecsendesültek. A policiának e részben a legesekélyebb foku elismerés se jár ki: az egész történetben rendkívül ügyetlenül és gyáván viselte magát.

De ha a békétlenség pillanatnyira el is van nyomva, még se vethetünk magunknak a jövőre nézve rózsás ágyat, mert a békétlenség gyökerei legkevésbé sincsenek kitépve, ha magát a burjánt sikerült is lekaszabolni. A mag ép még, termőképessége megvan természeti teljes erejével. A szörnyű nyomorúsághoz, melyben a munkások és kisiparosok sinlődnek, a magasabb, plutokrata körök elégedetlensége szegődik társul.

A hírek és törvényszéki csarnokok tele vannak a lapok hasábjain oly krónikákkal, melyek az eldesperált, az éhező, a gazok körmei közé került boldogtalanokról állandó rovatot képeznek.

Ezekhez járul a szűkkeblű törvényhozás, mely vak elfogultsággal, vagy elfogult vakasággal akarja megszüntetni a bajokat, pedig csak növeli őket.

Elképzelhetik önök, hogy arra a mindig vig (alleweil fidel!) Bécsre alig lehet ráismerni.

De beszéljünk csak azért is vigabb dolgokról, a szín háza król.

Pedig ezek állapota se méltó irigylésre, az idők viszonyosságait nagyon meglátja bennök az ember. Az operaház neki adta magát a kezdők felkarolásának, a közönség pedig drágálja ezt a mulatságot. A burgszínházra is ráért az experimentatio; az an der Wien színházat szabad jegyesek szokták megtölteni. Strampferről, a Carlszínház mostani vezetőjéről, akinek csak az volna baja, hogy t. i. nem az ő kezébe került a pénz, hanem ő került pénzes kezekbe, említést se tennék, ha szabad volna hallgatással mellőznöm a világírű francia művészeket: Coquelint, Dieudonné és Favart asszonyt, akik nyomorúságos környezettel kénytelenek vendégszeretni. Még ezek az elsőrendű csillagok se képesek telt házat vonzani, a mi annál sajnosabb, mert a németek a franciáktól tanulhatnának ám még egyetmást, a többi közt azt is, hogy nem az a vezér a legjobb, a melyen napokig törje a fejét az ember, míg az értelmét ki-süti, valaminthogy nem csak az a zene való valamire, a melyhez csak a „beavatottak“ konyitanak, vagy teszik magokat, mintha konyitanának. (Nem antiwagnerista ön, levelező uram? Szerk.)

A franciákról különben még referálok legközelebb.

Géopringes... R.

Színház és művészet.

A színházat látogató közönségünk aligha mulatott az idei saison alatt még oly jól, mint kedden, „A tiszteletes ur keservei“ című, kissé bohózatos vígjáték előadása alkalmával. A felette mulattató darab ex-poszta csak abból áll, hogy a tapasztalatlan s a fővárosi életet nem ismerő egyesek jellemű tiszteletes, Budapesten járva, egy kétes erkölcsű nő kezébe esik, s ezt egy roszbíró helyen, akarata ellenére megvándorol, ott azonban az egyháztanácsos által meglepetve — ijedségében azt hazudja, hogy a nő —

kinek oka van a tanácsos elől megugrani, — neje volt; mindez azonban korábbi történet s kiindulásul csak el lesz beszéltve. A tanácsos most látogatába jön, — mert azon a rosz helyen való megjelenése miatt őt is nyomja a lelkiismeret — s e látogatáshoz fűződik az egész darab, de oly számtalan komikus epizód, jelenet- s meglepő fordulat, hogy a közönség a folytonos derűltségből és nevetésből mindvégig ki sem jön. De a darabnak az előadás is megfelelt minden részében, s eltekintve az egyes alakítások sikerétől, birt azon — a vidéken oly ritka főkélléssel is, hogy gyors egymásutánban folyt le. Morvay (a tiszteletes) szabadon s ügyesen mozgott s nem lépte át az oly közel fekvő tűlzás határát. — Sándor az egyházi szerepében elemében volt s ismét oly határozott körvonallakkal személyesített tipikus alakot mutatott be, mint a milyen volt „Milimári“-ban kárpitos. Ez tulajdonképeni szerepköre, ebben kitűnő produkálhat, tehát ne vágyódjék szerelmes szerepekre; ezek nem neki valók. Veres, a tanácsos szerepét nem személyesítette a megkívántó finomsággal, modoros volt s ismét oly fenhangon beszélt, hogy szerelmi vallomása akár kiabálásnak is beillett.

Szardán Várai Mariska jutalomjátékul három apróság került színre, közte egy helyi produktum is: „A zsandár“, énekes vígjáték vagy mi? Irta Két (két) Miklós, s hogy az előadást oly számos közönség nézte, a kisasszony csak a személye iránti rokonszenvenek veheti, mert ismerve közönségünket, tudjuk, hogy ily apróságok, de különösen helyi produktumok nem igen vonzanak színházba. De ép azért, mert a közönség csak a jutalmazandót kívánta ki-tüntetni, a kisasszony részéről épen figyelemtelenségnek vesszük, hogy jutalomjátékul oly valamit választott, miben alig egynegyed órát tölthetett a színpadon. A „két Miklós“ darabkájával nem foglalkozunk, mert ők igen tisztességes, szeretetreméltó fiatal emberek, de e téren eddig még nagyon rosz muzikusok; de vegyük dícséretül s megnyugtatóskra azon kijelentésünket, hogy a darabka még rosszabb is lehetett volna, s hogy a közönség elismerését bizonyára kivívták maguknak azzal, hogy oly szerények valának s első kísérletüket ily rövid körbebe szorították. — A szép zenéjű „Szermi varázsital“ operette a szereplők részéről igen jól sikerült s kitűntésekben részesültek: Peterdyné, Fekete és Bokor; de nem mondhatjuk ugyanezt a zenekarról, melynek előadása felette pongyola volt. — A záradékul adott „Kremonai hegedűs“ című drámalet volt az est koronája s különös tetszésben részesült Peterdy (Filippo), ki gyönyörűen alakított, patthogtás nélkül szavalt s szívhez szóló érzéssel játszott s e tekintetben tanulhatna tőle Gaál Hermin kisasszony, kinek játéka mindvégig hideg s mesterkéltsé vála.

Színházi műsor. Szombaton nov. 25-én „Kis herceg“, — vasárnap nov. 26-án „A csikósok Bécsbe“, — hétfőn nov. 27-én „Kis herceg“, — kedden nov. 28-án „A tiszteletes ur keservei“, — szerdán nov. 28-án Gö. sziné jutalmára „Ördög és a párisi vak leány.“

Irodalom.

Pár szó a „Jó könyvek“-ről.

Az új magyar „ponyvairodalom“ néhány füzeté „Jó könyvek“ cím alatt e napokban jelent meg. Az ország legnevezetesebb írói vállalkoztak arra, hogy műveikkel leszálljanak a ponyvára, hogy azt mind tartalmilag, mind alakilag megneveltsék.

Nem úgyszólván vállalatról van itt szó; mert hiszen a ponyva eme termékei ugyanazon áron jutnak a nép kezébe, melyen az eddigiek: népünk erkölcsi és irodalmi felemelése a nagy cél, melyre vállalkoztunk, s mely még a kiadó

fáradtságát is csak akkor fizeti meg, ha e művek elterjedés tekintetében teljes sikert aratnak. Ez pedig csak akkor lesz elérve, ha ezen kétségkívül jobb termékeknek sikerülni fog az eddigi selejteket: többnyire külföldi ponyva-irodalom rosz fordításait, zsvány- és szörny-történeteket, a nép erkölcsét, ízlését és nyelvét rontó munkákat a térről leszorítani.

E nagy cél elérésére azonban sem a saját munkáinak legjobb akarata, sem a kiadó merész vállalkozása nem elégségesek: azt csak úgy lehet elérni, ha a nagy cél és vállalat érdekében a nemzet egész művelt zöme kezét fog s azt minden töle telhető módon és eszközök által támogatni és terjesztetni fogja. Első sorban a nemzet minden felekezethez tartozó lelkészei és tanítói vannak arra hivatva, hogy reá mutassanak a jóra a selejtes mellett s figyelmeztessék híveiket, tanítványait az új és olcsó irodalmi termékekre, melyek hivatva vannak népünket hasznosan mulattató olcsó olvasmánnyal ellátni. De sokat tehetnek e cél sikeresítésére köztisztviselők is, különösen bírálók és ügyészek, kik azt a foglalkozásban ajánlhatják és elterjeszthetik. Nagy mértékben eszközölhetik az elterjesztést hazánk nagy- és kis-könyvtárusai is a magyar ponyva mostani elárusítói, kik e tisztességes termékeket époly titányosan és ép annyi haszonnal hozhatják forgalomba, mint az eddigieket. Igen nagyot lendíthetnek e vállalat nagy birtokosaik, kik munkáik és eselődésük számára e jó olvasmányokat csekély áron megszerezhetik: ugyanezt tehetik gyárosaink és vállalkozóink. Csekély áldozatunknak a kezök alatti munkásszotyár erkölcsi emelésében bő jutalmát fogják nyerni.

E sorok írója, ki egyszersmind a „Jó könyvek“ népirodalmi vállalat szerkesztője, első sorban arra törekedett, hogy a nemzet legelső íróit megnyervén, a vállalatot mulattató elbeszélések által népünkkel mindenekelőtt megkedveltesse; rajta lesz, hogy lassankint, a mint a vállalat nagyobb és nagyobb elterjedést nyer, s a mint népünk a jobb művek olvasásához hozzászokik, a mulattató és erkölcsi irány mellett a hasznost is fokozott mértékben érvényesítse.

A tartalom és a feldolgozás jelessége iránt bő kezeséget nyújt az a körülmény, hogy irodalmunk legjelesebb csoportosultak máris a vállalat köré, úgy mint: Abonyi Lajos, Ágai Adolf, Csiky Gergely, Endrődi Sándor, Eötvös Károly, Győry Vilmos, Győrfy Iván, Jókai Mór, Kiss József, Komócsy József, Könyves Tóth Kálmán, Mayer Miksa, Mikszáth Kálmán, Reviczky Gyula, Szász Károly, Tolnai Lajos, Törs Kálmán, Vajda János, stb.

Reméljük, hogy elő az idő, midőn népünk folytonos értelmi emelkedése mellett népszerű és nem untató modorban a hasznos ismereteknek egyre több és több ágára tejeszkedhetik ki Nagy tettekben gazdag történelmünk s az emberi műveltségnek minden ágazata bő anyagot fognak ehhez szolgáltatni.

Ily értelemben merjük e vállalatot a nagy, művelt magyar közönség figyelmébe ajánlani. Nemzetünk jövője népünk alsóbb osztályain fekszik, mint alapon: annak erkölcsi értelete, minden irányu művelődésének kifejtése, az egyetlen alap, melyre egy második ezredév jóléte építhet fel.

Mi megtettük hazafias kötelességünket, tegyék meg mindenki a magáét.

Révai Testvérek. P. Szathmáry Károly.
mínt kiadók. mínt szerkesztő.

A „Jó könyvek“-ből a következő füzetek jelentek meg:

1) *Mátyás Király és Bente úr.* Népzege Mátyás királyról. Versbe szedte Jókai Mór, 3 szép képpel. 24 oltal. Ára 5 kr.

- 2) *A ki a szentjét el nem adja.* Elbeszélés. Irta: P. Szathmáry Károly. 3 szép képpel. 24 oldal. Ára 5 kr.
- 3) *Herceg Eszterházy Miklós kalandjai szárazon és vizen.* Irta: Mikszáth Kálmán. 3 szép képpel. 24 oldal. Ára 5 kr.
- 4) *Mátyás király és a szegény varga.* — *A cinkotai kántor.* Irta: Jókai Mór. 3 szép képpel. 16 oldal. Ára 3 kr.
- 5) *Mátyás Király és a gonosz kamarás.* Irta: P. Szathmáry Károly. 2 szép képpel. 32. oldal. Ára 5 kr.
- 6) *Az ördög orsója vagy a tolpácsi boszorkány története.* Irta: Mikszáth Kálmán. 2 képpel. 24 oldal. Ára 3 kr.
- 7) *Egy világhős gyermekkor.* (Garibaldi ifjúsága.) Irta: Kálmán diák (Törs Kálmán). 2 képpel 24 oldal. Ára 5 kr.
- 8) *A falu koronája.* Elbeszélés. Irta: Tolnai Lajos. 2 képpel. 16 oldal. Ára 3 kr.

Törvényszéki csarnok.

A pécsi kir. törvényszéknél előadott polg. ügyek.

I.

November 21-én.

- 323/882. Till Ádám, Weisz Jakab ellen 550 frt s jár. íránt.
- 3918/882. Papp Illés, Papp Imre ellen örökség megítélése íránt.
- 4121/882. Darányi Áron, Darányi András ellen birtokba helyezés íránt.
- 5988/882. Özv. Gruber Ignáczné, Gruber Györgye. 400 frt tőke jár. íránt.
- 7157/882. Hermesz János, Pusch János ellen tulajdonjog íránt.
- 584/882. Fülöp Teréz és társai, özvegy Fülöp Andrásné szül. Vörös Ilona.
- 7911/882. Deutsch Péter és neje, Lang József ellen tulajdonjog íránt.
- 5930/882. Schicklor János, Schlapp Miklós ellen ingatlan tulajdonjogának megítélése íránt.
- 6267/882. Máté Anna, Seligmann Hani ellen ingatlan birtokba bocsátása és jár. íránt.
- 6288/882. Ditrich János és neje, özv. Heidl Adámné ellen ingatlan birtokba bocsátása íránt.
- 7627/882. Klein Dávid, Rosenfeld Mór ellen 790 frt és jár. íránt.

II.

Előadandó büntető ügyek.

November 27-én.

- 5573/882. Hier Ferencz ellen súlyos testi sértés miatt.
- 5475/882. Réim Simon ellen gyilkosság büntetése kísérlete miatt.
- 5364/882. Soós Péter és társai ellen sikkasztás miatt.

November 29-én.

- 5729/882. Vas János és társa ellen lopás miatt.
- 5745/882. Simon József ellen emberölés miatt.

December 2-án.

- 6635/882. Schneider Ádám ellen lopás miatt.
- 6775/882. Mangold József ellen lopás miatt.

Tragikomédia.

Itt történt nálunk e héten, hogy egy el nem ítélt jámbor sokacz, csupa névrökönságnál fogva, egy elítélt másik sokacz atyafi helyett majdnem az államügyesség kosztjára és kvártélyára került. Néhány hóval ezelőtt bizonyos S... 20 éves sokacz az itteni törvényszék által valami csinált miatt elítéltetett, de az ítélet ellen appellált. A másodbíróági ítélet a napokban leérkezvén, a szabadlábon levő bűnös atyafi az ítélet kihirdetésére beidéztetett. Történt azonban, hogy az idéző végzés egy ugyanazon faluban lakó, és szintén S...

nevű, de már közel 60 éves öreg sokacznak kézbesítettett, illetőleg csak megmagyaráztatott, hogy be kell mennie Pécsre, oda, hol az emberek büntetéseit és vétségeit szokták a btk. 1—484. §§-nak egyikébe vagy másikába, vagy többjébe beleékelni.

Az öreg sokacz, alkalmasint annak tudatában, hogy ő sem egészen ártatlan minden rossz tényekdétől, bebállag Pécsre, beállit a törvényterembe, hol felolvassák és megmagyarázzák neki a másodbíróági ítéletet, mely 3 havi börtönnre szólott. Az öreg sokacz hallgatja, s végre rájön, hogy ő olyan rossz fát csakugyan nem tett a tűzre, a miért a 3 hó kiszabott. Bizonyodik a bírák előtt, esküre emeli ujjait, hogy ő ártatlan a dologban. De az elnök nem akar hajlani az ő bizonykodására és esküdjözésére; csak azt akarja tőle röviden tudni, vajjon appellál-e, vagy sem?

Az öreg végre megnyugszik sor-sában; isten neki, nem appellál, hátha felülről még nagyobb büntetés szakad a nyaka közé. S már indulóban volt a börtön utjára. Azonban a gondos kir. ügyésznek feltűnt az öreg szabadkozása s azon körülmény, hogy a szőnyegen forgó büntetés tárgyát képező cselekvényt nem 60 éves emberek szokták elkövetni, s csakugyan kisült, hogy az elítélt bűnös nem a 60 éves öreg sokacz, hanem egy másik, hasonló 20 éves sokacz suhancz, ugyanazon faluból, mire aztán visszahívták az öregot, s lelki megkönnyebbedésére hazabocsátották.

Közigazdaság.

A szőlősgazdákát illetőleg ismét kedvezőtlen híreket kell regisztrálnunk.

Egyrészt a „Nemzet“ f. é. 82. számában Champagne veszedelmeként jelzi, hogy ott a szőlőkben most már nemcsak a filloxa pusztít, hanem ugyanabban valami apró, mérges gombák is felleptek, melyek állítólag roppant pusztítást visznek véghez a venyigék között.

Másrészt a „Természettudományi közlöny“ 158 sz. füzetében dr. Horváth Géza értekezik egy sajátságos szőlőbetegségről, mely az idén már Magyarországon is fellepett. Ez a penészgombák egy újabb faja, melyről a tudós értekező kivonatilag a következőket írja:

A „Peronospora“-t az jellemzi, hogy a szőlőlevelek alsó lapján kisebb-nagyobb fehér foltok mutatkoznak, melyek néha össze is folynak, és melyeknek megfelelőleg a levél felső lapján eleinte sárgás, később barnás foltok tűnnek elő. A hol a baj nagyobb mértékben lép fel, ott a penész a levelek egész alsó lapját úgy ellepi, mintha cukorporral volna behintve. A megtámadott levelek ennek következtében részben vagy egészen összezsugorodnak és elszáradnak. A betegség nagyobb fókán az elődsi nem szorítkozik csupán a levelekre, hanem meglepi és tönkreteszi a levélnyeleket és a fiatal venyigehajtásokat, sőt — mint azt harmadéva Olaszországban személyesen tapasztaltam — még a fürtöket is. A Peronospora rendszeren augusztus és szeptember hónapokban, tehát épen a szőlőérés idején szokott nagyobb mértékben fellépni; nedves esős időjárás szaporodását és terjedését nagyban előmozdítja, különösen, ha közbe szeles idők is járnak. A kár, melyet ez az elődsi gomba előidéz, első sorban a bortelem minőségének csökkenésében jelentkezik; mert a leveleltől megfosztott szőlőtőke nem képes a bogyókat eléggé megérlelni s bennök a cukoranyagot kellő mértékben kifejteni. De megessőkken a termés mennyisége is sőt teljesen is tönkre lehet; ott pedig, a hol a betegség már a venyigéket is megtámadta, maga a szőlőtőke is meggyengül s ez által a jövő évi termés csorább szenvedhet.

A Peronospora legelső szörvénys fel-lépését Európában Planchon tanár fedezte fel 1878-ban Franciaországban. A baj itt

1879-ben már nagyobb arányokat öltött s több borvidéken igen hevesen lépett fel; 1880-ban már az egész országban elterjedt és tetemes károkat okozott, sőt még ugyanabban az évben feltűnt Algírban, Felső-Olaszországban és Ausztria déli tartományai-ban is.

Előrelátható volt, hogy ily óriási haladás és rohamos terjedés mellett a baj nem-sokára Magyarországot is eléri. S ez a jelen évben csakugyan megtörtént: a Peronospora befészkelődött hazai szőlőinkbe is.

Figyelemre méltó körülmény, hogy az egyes szőlőfajok e penészgombával szemben igen különböző fogékonyságot tanúsítanak.

A hazai szőlőfajok közül aránylag legkevesebb szenvednek a szlankamenka, csóka-szölő és aprófehér.

A mi az ellenszereket illeti, a melyekkel az ember ez ellen az új szőlőbetegség ellen sikra szállhatna, sajnosan kell beval-lani, hogy teljesen biztos óvó- és ellenszerét eddig még nem ismerjük.

Az ajánlott ellenszerek közül még ed-dig legjobbnak mutatkozott, ha a fertőzött szőlőlevelek és venyigék gondosan össze-gyűjtetnek és elégettetnek.

Vasár- és ünnepnapok munkaszünet.*)

A kormány — mint e hirt örömmel betűzgetjük a lapokból — több oldalról nyilvánult óhajnak engedve, elhatározta a vasár- és ünnepnapok megünneplésének fontos kérdését „nagyon figyelemreméltó vallásérkölesi, közrendészeti és társadalom-politikai indokokból“, a törvényhozás elé juttatni. De hát a társadalom ölle rakja meg kezeit, míg a munkaszünetet tárgyzó törvényjavaslat tervezése elkészül, a minis-tertanács által elfogadtatik és . . . végre a képviselőház elé kerül? S ott is mennyi retortán kell átmennie, hogy törvényerőre emelkedjék; a socialis élet hagyja addig a dolgot régi medrében folyni? Mi — e kér-dés hátterében a munkások erkölcsének ne-mesítését látva — azt tartjuk, hogy nem. A munkászavarok általánosnak, az izgalom gyűrűzik és noha a magyar munkás — s ez dicséretre legyen mondva — még távol áll a social-demokratától, mégsem tartjuk tanácsosnak bevárni, míg a láng fejünk fö-tött összeszap.

Nincs szükségünk nagyhangu doctri-nákra, hogy azok világánál belássuk a kö-zeledő baj veszélyességét; hogy azok fona-lán keressük a kivezető utat. Minden teoria szürke s nem mindig applicabilis. Nézzük hát, mit mutat s ajánl a gyakorlati élet? A budapesti betűszedők nemcsak pihenni akarnak, hanem lelköknek, szívöknek is tápot adni. Nagyon jól van. Vigasztaló az, hogy nem állanak e nemes törekvésben elszige-telve, egyedül. A Tisza-Körös körül aratás-kor megakadt egy földbirtokos, ki béréseit vasárnap gabonahordani rendelte. Vasvillá-val demonstráltak ellene. Nagyon természe-tesen nem a vasvilla képezi szerelmünk tár-gyát e csinos történetekben. Egy alsóme-gyei földbirtokosról van szerencsénk tudni azt, hogy gazdatisztjeinek szigorú körren-deletben megtiltotta, hogy a cselédséget vasár- és ünnepnapon munkára felhasználják. A földhöz ragadt ember ezzel léte neme-sb részének tudatára ébresztetett s jól roszul, lelke, szíve táplálására is fordít gon-dot. Ez pedig kiöli a munkásból azt, a mi a socialismus s communismusnak kaput zo-kott tární. Másrészt, hogy egészen kézzel fogható és csábító (?) példával szolgáljunk, utalunk a gyapjuzsák hazájára, Anglia fának gondolkodásmódjára s kedélyvilágára. Az az élelmes nemzet, mely jelígejéül e mon-datot választá: „az idő pénz“, — a kétszer-kettő keretébe beleilleszthetőnek találta az ember eszményi felének is megadni azt, a mi azé. Mesés e nemzetnek szorgoskodása

*) E derék cikket egyik nagyrabecsült vidéki mun-atársunktól vettük.

minden körül, a mi anyagi előnyeit biztosíthatja; de a vasárnapot el nem vonná az ő lelkétől — semmi áron. A lefolyt nyáron történt, hogy anglországi vas- és gépgyárosok ellátogattak Budapestre. A programmba fel volt véve az excursió egy felsőmagyarországi jelesebb gyáripártelepre. A fővárosi rendezők buzgalma ezt vasárnapra tűzte ki. De a gyapjuszák vallásosságán hajótörést szenvedett e buzgalom. S a kirándulás másnapra halasztott. Factum. A lecke elég magas áron (a vendéglátók kudarcán) lőn adva, s a tanulságot le is vonhatnák belőle.

E thema, melyről néhány gondolatot (hihetőleg) szélnek eresztettem*) méltó a fölötté való elmélkedésre, nem pusztán humanitási indokokból, de a legtisztább nemzetgazdasági tekintetéből is.

Nem divat az anyagelviség mai korszakában a vallással sokat foglalkozni. Kár pedig! Szórol-szóra igaz, amit Montesquieu beszél: „Csodálatos dolog a keresztény vallás, mely a mellett, hogy arra int bennünket, miszerint a mennyországot keressük, a földi élet boldogságát alapította meg.”

Drávamenti szemlélődő.

*) Ezt meg fogják cáfolni olvasóink. Szerk.

Idegenek névsora.

Vadember. Samitz János, fakereskedő, Kanizsa. Bernhard Gyula, utazó, Budapest. Grün Károly, utazó, Bécs. Hahn Károly, utazó, Bonyhád. — **Arany hajó.** Fekszér Lajos, utazó, Bécs. Schvenda Károly, utazó, Bécs. Herstein S., utazó, Bécs. Fischer Károly, utazó, Bécs. Kirchhammer J., fogorvos, Bécs. Pollák Sámuel, utazó, Bécs. Tarmaty, gyógyszerész, Budapest. Majo Jakab, utazó, Bécs. Hoevelik, építészeti igazgató, Budap. Hirsch A. utazó, Bécs. Rosenberg S., utazó, Bécs. Frankosch L., consul, Belgium. Berger A. Szabadka. — **Mátyás király.** Zombory J., jegyző, Szalánta, Berger Henrik s neje, főerdész, Szőlös. Kaufman J., kereskedő, Vidső. Beck M., kereskedő, Lukács.

Közlekedés.

A vasut menetrendje.

Indulás:	Érkezés:
Pécsről Budapestre	Budapestről Pécsre
11 ó. 28 p. délelőtt	8 ó. 11 percz reggel
7 óra 16 percz délután.	5 óra 35 percz délután
Pécsről Barcsra	Barcsról Pécsre
11 óra 15 percz délelőtt	10 óra 58 percz délelőtt.
10 óra 37 percz este.	10 óra 7 percz este.
Pécsről Mohácsra	Mohácsról Pécsre
6 ó. 22 p. és 6. 40 p. reg.	6 ó. 20 p. reg., 5 ó. 36 p. d. n.
5 óra 50 percz délután.	8 óra 47 percz este.

A hajó menetrendje.

Indulás:	Érkezés:
Mohácsról fölfelé	Fölfölről Mohácsra
2 ó. 30 d. n. mindennap.	7 ó. 45 p. este mindennap.
3 órakor délután	4 óra 15 percz délután.
kedd és péntek kivételével.	hétfő és csütört. kivételével.
Mohácsról lefelé	Alulról Mohácsra
4 óra 15 percz délután,	12 óra 40 percz délután
hétfő és csütört. kivételével.	kedd és péntek kivételével.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tőzsdén.*

Budapest, 1882. november 24-én.

	Pénzbeli árf. o. e.
1 Magyar aranyjáradék 6%	118 30
2 Magyar aranyjáradék 4%	85 —
3 Magyar papíráradék 5%	84 —
4 Magyar vasuti kölcsön	133 75
5 Magyar földterhermentesítési kötvény .	99 25
6 Temes-bánati „ „	96 75
7 Erdélyi „ „	98 50
8 Magyar szőlődezsma váltásági „ . . .	96 50
9 Magyar nyerevény sorsjegykölcsön . .	115 75
10 Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy	108 75
11 Osztrák járadék papírban	76 —
12 „ „ „ ezüstben	76 75
13 „ „ „ aranyban	93 75
14 Osztrák-magyar bankrészvény	830 —
15 Magyar hitelbank részvény	279 —
16 Osztrák hitelintézet „	286 70
17 Cs. és kir. arany „	5 67
18 20 frankos arany (Napolond'or) . . .	9 49
19 Német birodalmi márka	58 45

* Tőzsdéti áron vettük.

Szerk.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.
Felelős szerkesztő: Bodó István.

Nyílttér. *)

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, miszerint a vasuti iudóházhoz minden egyes menet árát 50 kr-ra szálítottuk le.

Tájékoztatásul és mindennemű visszaélések elkerülése végett megemlítjük, miszerint a közkecsitársaság tulajdonát képező fogatok 1—14 számoztottak.

Pécs, 1882. november 23-án.

Alázatos szolgálja
Tamásy Ferencz.

*) E rovat alatt megjelentekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Kepes Kálmán

Pécssett,

Széchenyi-tér Zsolnay-féle házban, ajánlja dúsán ellátott, raktárát, melyben nagy választékban kaphatók mindenféle posztó-, selyem és gyapot-ruhakelmék Longschawl-ok és kendők; továbbá Rumburgi, Hollandi- és Creász czérna-vásznak, asztal-neműk, canafász és ágyterítők, valamint minden idényre mindennemű kész női- köpenyek, bundák és otthonkák, *—9 (Janget.) a legjutányosabb áron. Kaphatók mindenféle pokrócz és futósnyegek is.

!!Tomanek vendég lőben!!

Ebéd- és vacsora-bérlet a házban.

3 tál étel kenyérrel, vasár és ünnepnap 4 tál. 10 frt
hozzá 1 tál hús-étel vacsorára 5 „
vagy hozzá 1 tál hús-étel és egy tál tészta . . . 8 „
4 tál étel kenyérrel, vasár- és ünnepnap 5 tál. 13 „
hozzá 1 tál hús-étel vacsorára 5 „
vagy hozzá 1 tál hús-étel és 1 tál tészta . . . 8 „

Lakodalmak, banquettek a házban kívüli kiszolgáltatását is elvállalom és a legnagyobb meglepedésre olcsón és fényesen készítem.

Továbbá Thable d'hôte kártyák kaphatók:

Kammermeyer J. ezukrászdájában. Traub B. papirkereskedésében és minden kávéházi pénztárnál Pécssett.
4 tál étel erejéig 50 kr. 5 tál étel erejéig 60 kr-ért

Minden pénteken zeneestély a városi zenekar tagjaiból szervezkedett Septett által.

Számos látogatásért esd
özv. Tomanek M.
vendéglősné.

H I R D E T É S E K.

Legolesőbb bevásárló hely. Legpontosabb kiszolgálat.

Alulírott tisztelettel bátorkodom a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy nálam nagy választéku legszebb és művészeleg dolgozott arany és ezüst, női és uri

ZSEB-ÓRÁK

jól szabályozott bécsi inga-órák remek tokokban, továbbá franczia ébresztő-hajó-, iroda-lemez és schwarzewaldi órák

jutányos áron kaphatók.

Tetemesen nagyobbitott

ó r a - r a k t á r a m

azon előnyös helyzetbe hozott, hogy mindennemű és faju legjobb órákban bárkivel árversenyezhetek.

Elvállalok egyszersmind mindennemű javításokat jótállás mellett, s minden megrendelést gyorsan, olcsón és pontosan teljesítek.

A t. cz. közönség becses bizalmát kéri

kész szolgáljuk
THURN I. órás,
Király-utca 7. sz., a boltiv-köz átellenében

Női kalapok gyönyörű diszszel.
Valódi párizsi (Mieder) válfűző.
Legdivatosabb karmantju (Muffe).

80 kr.
egy pár.

Női elacé kesztyű 2 gombos
 „ szarvasbőr kesztyű 2 gombos
 „ sárga szarvasbőr kesztyű 2 gombos
 Férfi elacé minden színű
 „ szarvasbőr minden színű

Katona kesztyű kiváló minőségben.

80 kr.
egy pár.

Pollák Soma

király-utca a hatyru-épületben

*—1

„Kelletlen szájszag és fogfájás ellen!”

Érdem-éremmel kitüntetett

SCHULHOF KÁROLY ROBERT,
Manchester lakos által feltalált

osztrák császári kizárólagos és szabadalmat nyert magyar kir.

SZOPIANA-SZÁJSZESZ.

Hatása:

1. Sopiana-szájszész a száj- és orr-üregek (oldvas vagy műfogak, dolyanás vagy bármí más okból eredő) minden bűzét nyomatlanul eltávolítja.
2. Erősíti a perlyhát foghúst és az ingó fogakat, az üllőknak visszaadja természetes fehér színüket, megátalja a fogók kioldását, vési a fogak zomanczat és iv a fogfájás ellen.
3. A száj- és orr-üregek mindenmó sulyos (skorbutikus) bantalmat gyógyítja, üditi és pirostja a foghúst és edzi a nyakkhártyát.
4. A már létező fogfájást eltávolítja, ha a fájó fog husa pár csepp, ezel nem elegyített szájszesszel meg nedvesítetik.
5. Diphtheritis és más torokbajoknál gen sikeres gargalizáló szer.

Ara kitesinyben egy üvegnek

1 forint 25 kr. o. é.

Raktárak: *Sipőcz János* gyógyszerésznél *Pécsen*, *Török József* gyógyszerésznél *Budapestben* és minden nagyobb vidéki gyógyszerertárban. *Biró János* gyógyszerész *Arad Kolozsváron*.

Foraktár
Dr. Schulhof Adolf urnál
Pécsen.

Több mint 800 elismerő bizonyítványok orvosi tekintélyektől előmutathatók.

Karácsony!
Óralánczok

urak és hölgyek részére aranyozva darabja 2—5 fnt, Sumatra gyémánt-gyűrűk 1—5 fnt; Broche-ok, fülbevalók, karpereczek, ur- és női garnitúrák mind ez sumatra gyémántokkal kirakva 1—5 fnt valódi arany granát-gyűrűk 1—5 fnt, mindez valódi m. kir. körmőci arannyal erősen megaranyozva; legfinomabb kiállítás; 5 évre írássosan kezességet vállalok, hogy áruim soha meg nem felelnek; ellenkező esetben visszaküldöm a pénzt.

Rosenkranz Vilmos,
bizományi üzlete.
Prága, (Weinberge.)

10 *

19821. sz.
1882.

Árverési hirdetmény.

1. A pécsi kir. tszék közhírré teszi, hogy a pécsi takarékpénztár végrehajthatónak, Kovács József s neje Kis Juli végrehajtást szenvedett elleni 150 fnt tőke, ennek 1880. november 15-től számítható 8 százalék kamatai, 14 fnt 65 kr. per, 9 fnt 95 kr. végrehajtás folyamodási és 9 fnt árverés folyamodási és követelések, valamint a még netalan felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok, u. m.:

2. A sámodi 59. sz. tjkben felvett 9. sz. a. ház és egy negyed telek 1258 fnt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett Sámód községében a községi bírói lakban 1882. évi december hó 20. napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alól is eladatni fog.

3. Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzzel az ingatlan kikiáltási mint becsár 10 % vagyis 125 frtot készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldönék kezéhez letenni.

A pécsi kir. tszék telekvi hatóság 1882. évi szeptember 15. tartott üléséből.

Dr. Karay,

kir. törvényszéki jegyző.

*—1

Helyiség változtatás.

Van szerencsém ezennel a m. t. urhölgyeknek tudomására hozni, hogy

női szabó műhelyemet

(Irgalmas-utca Karlbauer-féle házból.)

Barátok-utczájába (Pesits-féle sütőüzlet átellenében)

helyeztem át, hol fogadott női ruhák és jopkákon kívül még egy izléses és gazdagon ellátott raktárt a legujabb és legelegánsabb női plus és posztó-köpeny-, mantill és kabátokból rendeztem be, melyeknek magam készítménye és forrásnál való bevásárlása oly kellemes helyzetbe hoz, hogy azokat a legolesőbb áron szolgálhatom ki.

A mélyen tisztelt urhölgyeknek becses pártfogásába ajánlja magát, mely tisztelettel

Brück Samu,

9 5—1

női-szabó

Barátok-utca (Pesits péküzlet átellenében.)

Köszönetnyilvánítás!

Ezegtgyárom, melyet rövid idő előtt a Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) itteni főügynökségénél (képviselve Ullmann M. Károly ur által) biztosítottam, mint köz-tudomásu dolog f. é. október 24-én éjjel ismeretlen tettesek által feltörtetett és annak belső szerkezete felgyujtatott.

A főügynökségnél tett ebbeli jelentésem következtében a társulat károm felvételét gyorsan elrendelte és az 3834 foriuttal megállapítottat, mely összeget ma készpénzben fel is vettem.

Midőn ezen valóban gyors és coulans eljárásért egy a Triesti Általános Biztosító Társulatnak, mint pécsi főügynökségének Ullmann M. Károly urnak, mély köszönetemet kinyilvánítom, egy-szersmind értesitem tisztelt vevőimet, hogy ennek következtében azon szerencsés helyzetben vagyok, gyáramat változatlanul tovább is vezethetni és kérem engem továbbra is becses megbízásával megtisztelni.

Pécsen, 1852, november hó 22-án.

Meyer Ferencz

ezegtgyár szigeti országát 22. szám.